Voorzitter, collega's, beste Cranendonckers,

Vandaag behandelen we de eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode en daarmee ook de eerste begroting voor ons als partij. Graag spreken wij ook onze dank uit aan zij die hebben gewerkt aan het product dat aan ons als raad wordt voorgelegd.

'Laten we samen de geschiedenis herhalen, laten we samen van Cranendonck een nog mooiere plek maken om in te wonen en te werken, laten we samen de juiste keuzes maken'.

Dit waren mijn laatste woorden tijdens de beschouwing van de kaderbrief afgelopen augustus, keuzes die in deze begroting deels zichtbaar hadden kunnen worden als zijnde college uitvoeringsprogramma zoals ook aangekondigd. Ook eerder gemaakte keuzes gingen na een raadsbreden aangenomen motie ingevuld worden, maar helaas is ook dat grotendeels achtergebleven. Een gemiste kans in onze optiek om iets van ambitie uit te spreken met deze begroting.

Dan eerst in het bijzonder toch even de Baronie van Cranendonck, daar waar het voor Cranendonck in 1421 allemaal begon. Vanuit daar ontstond de gemeente zoals we die hedendaags weer kennen in al haar facetten, Cranendonck is een gemeente om trots op te zijn, en te blijven.

Een gemeente met sterke dorpen, betrokken inwoners, een rijk verenigingsleven en veel mensen die zich dagelijks inzetten voor hun omgeving. Maar trots zijn op onze gemeente betekent ook dat we verantwoordelijkheid moeten nemen voor de uitdagingen die voor ons liggen. Waarbij er ruimte is voor de Cranendonckers die er nu zijn en die er in de toekomst gaan komen. Samen moeten we bouwen aan een nog beter Cranendonck waar iedereen zich thuis voelt. De identiteit van Cranendonck is daarbij voor ons van groot belang.

En daarmee terug naar de Baronie waar we in het bijzonder aandacht voor hebben gevraagd en vragen over aan het college hebben gesteld tijdens deze begrotingsbehandeling, waar een verschil in beantwoording zit tussen de schriftelijke en de antwoorden van het college in de commissievergadering. Daarom vragen we daar alsnog opheldering over wat nu leidend is, en indien nodig acteren we daar staande vergadering nog op.

Iedereen doet mee
Cranendonck is een sterke gemeente, een gemeente waarin iedereen mee kan doen. Ongeacht leeftijd, inkomen, achtergrond of beperking. Meedoen betekent dat inwoners kansen krijgen om zich te ontwikkelen, werk te vinden, vrijwilligerswerk te doen of actief te zijn binnen het verenigingsleven. We vinden het dan ook belangrijk om initiatieven die hieraan bij dragen te ondersteunen en zien dat deels ook terug in deze begroting. Daarbij vinden we het ook belangrijk dat we voldoende aandacht hebben voor onze inwoners op het gebied van woon mogelijkheden in de breedste zin.

Zorg dichtbij en ondersteuning waar nodig
Het sociaal domein raakt onze inwoners direct. Of het nu gaat om jeugdzorg, Wmo, maatschappelijke ondersteuning, participatie of schuldhulpverlening.
De zorgvraag neemt toe, terwijl de financiële middelen onder druk blijven staan. Dat vraagt om een andere manier van kijken en organiseren. Wij vinden dat de menselijke maat altijd voorop moet staan. Waarbij we het belangrijk vinden om te investeren in vroeg signalering, preventie en laagdrempelige ondersteuning. Ook moeten we oog houden voor onze inwoners die door de regels tussen wal en schip dreigen te vallen.

Grote keuzes en belangrijke keuzes
De komende jaren staan we als gemeente voor grote opgaven, volgende maand besluiten we al over een richting voor de schaalsprong. We merken daarbij op dat de financiële ruimte niet onbeperkt is. Dit vraagt naar onze mening om bestuurlijk lef en duidelijke prioriteiten. We vinden het dan ook jammer dat op basis van de voorliggende begroting geen duidelijke prioritering te herkennen is. Daarmee zouden we juiste de inwoners inzicht geven in de verwachtingen die ze mogen hebben. Daarbij vinden we het belangrijk om niet alleen te kijken wat de juiste keuze is voor nu, maar vooral ook naar de impact van de keuzes voor de toekomst en de generaties die na ons nog mogen wonen in deze mooie gemeenten. We vinden dan ook dat we moeten investeren in voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid, de financiële gevolgen altijd inzichtelijk moeten zijn en de gevolgen voor onze inwoners en kernen mee moeten wegen.

Financiële houdbaarheid
Voorzitter, we beseffen ons dat de voorgaande onderwerpen tijd en geld kosten. De tijd en geld die we als gemeente helaas niet altijd hebben. De komende jaren staat de begroting van de gemeente flink onder druk. We merken hierbij op dat enkele mogelijke voordelen al zijn ingerekend en diverse grote projecten juist nog niet zijn ingerekend. Het echte financiële tekort is daarom voor ons nog niet duidelijk. Zoals al eerder gemeld is bijvoorbeeld de schaalsprong nog niet verwerkt in deze begroting en missen we ook voor andere grote projecten een concreet bedrag. Daarbij vinden wij een onafhankelijke kritische blik onmisbaar. Niet om tegen te werken, maar juist om Cranendonck sterker, eerlijker en financieel toekomstbestendig te maken. We stellen ons de vraag of de gemaakte keuzes realistisch zijn en een bijdrage leveren aan een beter Cranendonck? We zijn daarbij benieuwd naar de mogelijke besparingsmogelijkheden die het college volgend jaar zal voorleggen aan de raad.

Afspraak is afspraak
Voorzitter, tot slot
Als partij vinden wij het hebben van wederzijds respect belangrijk om samen de gemeente te besturen. We vinden dat we respect moeten hebben voor elkaars standpunten, ook al zijn deze verschillend. We om moeten kijken naar onze mede mensen en ook een luisterend oor moeten bieden aan de zorgen die in de samenleving leven. Daarbij is voor ons onlosmakkelijk verbonden dat we ons houden aan gemaakte afspraken en wanneer nodig daar transparant over communiceren. Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat het college de PM posten niet of nauwelijks heeft verwerkt in deze begroting, ondanks een unaniem aangenomen motie. Ook de door het college zelf voorgestelde OZB stijging van 2% is in deze begroting ineens anders. Als we er niet van uit kunnen gaan dat wat we afspreken de basis is, dan maken wij ons grote zorgen over de toekomstige keuzes die we gaan maken. We vragen dan ook aan het college om in de toekomst transparant te communiceren en afspraken zoals gemaakt te volgen. Alleen dan kunnen we samen optrekken en elkaar begrijpen. Iedereen vanuit zijn of haar rol, maar wel met wederzijds respect voor elkaars standpunten.

Namens de fractie van CB’24
Dirk van Asten